

Stand van de Agrarische sector

Sector Research | 29 september 2026

Inhoudsopgave

1. Voorwoord	3
2. Liquiditeitsverwachtingen	5
2.1 Akkerbouw	5
2.2 Kalverhouderij	7
2.3 Melkveehouderij	9
2.4 Pluimveehouderij	10
2.5 Sierteelt	11
2.6 Varkenshouderij	13
2.7 Visserij	14
2.8 Voedingstuinbouw	15
Colofon	16

1. Voorwoord

Na enkele jaren van gunstige marktomstandigheden is het beeld in de agrarische sector in 2026 meer gemengd. Ondernemers in de melkveehouderij, varkenshouderij en akkerbouw worden geconfronteerd met marktprijzen die onder de kostprijs liggen. Hoge energie- en brandstofprijzen, als gevolg van de oorlog in Iran, zorgen voor een forse kostenstijging in de glastuinbouw en visserij. Tegelijkertijd zorgen de droogte en lokale problematiek rond waterbeschikbaarheid voor tegenvallende oogsten in de open teelten. In de tussentijd blijft de onzekerheid rond vergunningen, natuur- en waterbeleid voortduren. Ondanks deze tegenwind ziet ABN AMRO een financieel veerkrachtige agrarische sector. In deze Stand van de Agrarische sector presenteert ABN AMRO de liquiditeitsverwachtingen voor acht agrarische sectoren voor de komende zes maanden.

Figuur 1: ABN AMRO prognose liquiditeitsontwikkeling komende zes maanden

Schaal: zeer negatief (--) tot zeer positief (++). Datum: 29 September 2026

Lage investeringsbereidheid verbetert financiële robuustheid op de korte termijn

De veerkracht is allereerst een gevolg van de verdere professionalisering van het ondernemerschap van Nederlandse boeren en telers. Die professionalisering blijkt vooral uit het vermogen van ondernemers om risico's vroegtijdig te herkennen en te beheersen, en is zichtbaar in de kwaliteit van bedrijfsplannen die wij als bank ontvangen. De glastuinbouw laat zien wat dit oplevert: door energieverbruik te reduceren, langlopende contracten af te sluiten en zelf energie te produceren, kunnen bedrijven in de voedingstuinbouw en sierteelt de huidige energieschok relatief goed doorstaan. Een deel van deze bedrijven weet hier [zelfs van te profiteren](#). Varkenshouders en pluimveehouders zijn steeds vaker partner in een ketenconcept. Hierdoor zijn ze minder afhankelijk van de grillen van de markt en hebben ze een meer stabiele kasstroom.

Ten tweede kenden de melkveehouderij, akkerbouw, intensieve veehouderij en de glastuinbouw financieel sterke jaren in de periode 2023-2025. In die tijd hebben bedrijven extra financiële reserves opgebouwd waardoor ze goed bestand zijn tegen economische tegenwind.

Ten derde is de financieringsdruk bij agrarische bedrijven de afgelopen jaren gedaald. Enerzijds door goede financiële jaren waardoor investeringen gedeeltelijk uit eigen middelen gefinancierd konden worden. Anderzijds doordat de vergunningsproblematiek en politieke onzekerheid de

investeringsmogelijkheden bij agrarische ondernemers sterk heeft doen afnemen. Bedrijven hebben, logischerwijs, weinig geïnvesteerd in schaalvergroting zoals nieuwe stallen en stalaanpassingen. Investeringsen werden hoofdzakelijk beperkt tot vervangingsinvesteringen, machines, landbouwgrond of een tweede locatie. De lage investeringsbereidheid en het opbouwen van de reserves verbeteren de liquiditeit, het bedrag dat op de rekening-courant staat, en de solvabiliteit, de verhouding tussen het eigen vermogen en het totale vermogen. Beide indicatoren zijn een belangrijke graadmeter om te bepalen of een ondernemer respectievelijk op de korte en lange termijn aan zijn verplichtingen kan voldoen.

Echter, de lage investeringsbereidheid heeft een keerzijde. Het holt de productiviteit en het innovatievermogen uit en belemmert verduurzaming van de sector. Stilstand is achteruitgang. De onzekerheid rond vergunningen, natuur- en waterregelgeving moeten spoedig worden opgelost om de sector in beweging te houden. Voor ABN AMRO staat daarbij [de rechtszekerheid van ondernemers, uitvoerbaarheid van transitiepaden en vertrouwen van boeren en tuinders](#) voorop.

Naar Gidsland 2.0

Nederland is niet het enige land met uitdagingen op het gebied van natuur en water. Bij een groeiende mondiale vraag naar voedsel is het zaak om de productie zorgvuldig in te richten, en dat te onderbouwen met data: *'Be good and prove it'*. Het systeem dat we de komende jaren in Nederland ontwikkelen, een combinatie van ketensturing en doelsturing, is interessant voor veel landen binnen en buiten Europa. Dit biedt kansen om Nederland wederom een [agrarisch gidsland](#) te maken.

2. Liquiditeitsverwachtingen

2.1 Akkerbouw

De droogte van afgelopen zomer drukt de Nederlandse oogstopbrengsten, maar heeft tegelijkertijd het eerdere overaanbod op verschillende markten verminderd. Daardoor verbeteren de prijzen van aardappelen en suikerbieten, al hangt het vanwege grote regionale verschillen in hectareopbrengst af in hoeverre individuele telers daarvan profiteren. In Flevoland en Noord-Nederland is het over het algemeen minder droog geweest dan in het zuiden van Nederland of de kustprovincies. De daadwerkelijke gevolgen hangen bovendien af van de mogelijkheid om te beregenen; beschik je over een zoetwaterbron en mag je beregenen.

Vooraf op de aardappelmarkt, het belangrijkste gewas van de Nederlandse akkerbouw, is het sentiment sinds de zomer snel verbeterd. Waar aardappelen van de oogst van 2025 tot halverwege juli soms zonder vergoeding werden opgehaald, brachten de laatste partijen medio augustus circa 20 cent per kilogram op. Voor de oogst van 2026 zorgt de combinatie van droogte en een kleiner Europees areaal ervoor dat het eerdere overaanbod grotendeels uit de markt lijkt te verdwijnen. De Nederlandse en Europese oogstramingen liggen respectievelijk 3 en 6 procent onder het vijfjaarsgemiddelde¹. In combinatie met de areaalkrimp zal de totale Europese oogst grofweg 10 procent onder het langjarig gemiddelde uitkomen.

Circa 80 procent van de aardappelafzet loopt normaliter via contractprijzen. De teler is daardoor voorzien van een gegarandeerde afzet en vaste prijzen. De overige 20 procent loopt via de vrije markt waar prijzen veel volatieler zijn. Telers maken hierin hun eigen keuze. Door het overaanbod van de oogst van 2025 zijn dit jaar minder aardappelen door frietverwerkers gecontracteerd. Aardappelen leken immers goedkoop te verwerven op de vrije markt. Dat pakt nu echter anders uit; telers met beregeningsmogelijkheden hebben ondanks de droogte volumeopbrengsten die rond het vijfjaarsgemiddelde liggen. Zij kunnen daarom relatief veel aardappelen verkopen op de vrije markt en zo profiteren van hogere prijzen. Telers zonder beregeningsmogelijkheden hebben echter al moeite om de gecontracteerde volumes te leveren. Zij profiteren daardoor nauwelijks van het prijsherstel op de vrije markt.

Ook bij de suikerbietenoogst van 2025 was er sprake van overaanbod en slechte prijsvorming voor telers. Cosun, de suikerbieten-coöperatie van Nederlandse telers, beoogt de markt in evenwicht te brengen door 10 procent minder leveringsbewijzen uit te geven voor suikerbieten. Deze areaalkrimp remt samen met de droogte en tegenvallende mondiale suikeroogsten het aanbod. De Nederlandse en Europese oogstramingen liggen respectievelijk 1 en 5 procent onder het vijfjaarsgemiddelde. Tegelijkertijd stimuleren hoge energie- en brandstofprijzen het gebruik van suiker voor energieproductie (ethanol) in Brazilië, de grootste suikerproducent ter wereld. Daardoor verdampt het overaanbod en stijgt de suikerprijs ver boven het langjarig gemiddelde.

Ook in de uienmarkt is de stemming beter: tegenvallende volumes hebben de prijzen doen oplopen, al belemmeren kwaliteitsproblemen bij een deel van de oogst het prijsvoordeel. De Nederlandse graanoogst verliep daarentegen redelijk volgens verwachting. Graan wordt in Nederland ingezet als rustgewas en draagt nauwelijks bij aan het bedrijfsresultaat waardoor de gevolgen voor de liquiditeit beperkt zijn.

¹ JRC MARS bulletin (24 aug 2026)

Uit transactiedata van onze akkerbouwklanten blijkt dat de uitgaven in de eerste zeven maanden van 2026 met 5 procent zijn gedaald ten opzichte van een jaar eerder. Deze daling weerspiegelt vooral strakke kostenbeheersing en uitgestelde investeringen, ondanks hogere uitgaven aan brandstof en kunstmest als gevolg van de oorlog in Iran. Door de droogte was de druk van ziekten en plagen lager, waardoor telers minder hoefden uit te geven aan gewasbeschermingsmiddelen.

De inkomsten in dit eerste halfjaar van de restanten van de oogst van 2025 vielen daarentegen fors tegen door lage prijzen. Desalniettemin blijven acute liquiditeitsproblemen bij telers beperkt doordat veel bedrijven financieel goede jaren achter de rug hebben en daardoor over voldoende reserves beschikken. Wij zien dat telers die reserves momenteel aanspreken en gebruikmaken van de al bestaande kredietfaciliteiten, maar dit gebruik is niet zorgwekkend. Daarnaast heeft de akkerbouwer een kleine meevaller: de inkomsten uit de aanvoer van dierlijke mest blijven in 2026 onverminderd hoog.

Voor de komende zes maanden verwacht ABN AMRO een gematigd herstel van de markt. Omdat een groot deel van de oogst wordt opgeslagen en pas geleidelijk wordt verkocht, vertaalt dit herstel zich met vertraging in de liquiditeitspositie. In de tussentijd blijven bedrijfsuitgaven doorlopen. Vooral bedrijven die recent uit eigen middelen hebben geïnvesteerd of maar beperkt kunnen profiteren van hogere vrije marktprijzen, kunnen daardoor tijdelijk krapte ervaren. Per saldo verwachten we dat de liquiditeitspositie van de akkerbouw in het komende halfjaar verbetert, al zijn de verschillen tussen telers met en zonder beregeningsmogelijkheden groot.

2.2 Kalverhouderij

Contracthouders starten 2026 met gunstige contractprijzen

Kalverhouders zijn 2026 goed gestart. Het grootste deel van de blankvleeskalveren wordt op contractbasis gehouden. Veehouders worden dan betaald voor de huisvesting, verzorging en mestafzet terwijl de kalveren en het voer worden aangeleverd door de contractgever. De contractvergoeding lag in 2025 rond de 319 euro per gemiddeld aanwezig kalf (exclusief btw en exclusief basisinkomenssteun vanuit het Europese landbouwbeleid (GLB))² maar had in 2026 uitschieters tot wel 360 euro. De hoge contractprijzen zijn een resultaat van hoge vleesprijzen begin 2026 en het krimpende aantal kalverplaatsen in Nederland en Europa.

Het aanbod van jonge kalveren ligt mede door de naweeën van blauwtongvirus, een ziekte onder melkvee, op een laag niveau. Door de krappe markt waren afnemers bereid flink te betalen voor kalfsvlees in het eerste kwartaal van 2026. De krapte op de markt is in het tweede kwartaal afgenomen doordat de vraag daalde.

De lagere consumentenvraag naar kalfsvlees kent diverse oorzaken. Allereerst oversteeg de hoge kalfsvleesprijs de betalingsbereidheid van een deel van de consumenten. Door de hoge prijs heeft kalfsvlees bovendien schapruimte in de supermarkt verloren aan relatief goedkopere alternatieven zoals kip- en varkensvlees. Daarbij geldt dat het verloren schapruimte niet zomaar is terug gewonnen. Tot slot speelt het seizoenseffect een rol, waarbij de vleesprijzen vaak dalen richting de zomer. Daartegenover staat een positief signaal vanuit Zwitserland dat in juli extra importlicenties voor kalfsvlees heeft uitgegeven vanwege de hoge binnenlandse prijzen en beperkte beschikbaarheid. Hoewel de Zwitserse markt relatief klein is, biedt dit extra afzetmogelijkheden.

Aan de aanbodkant zien we een daling in het aantal slachtingen, al wordt dit grotendeels gecompenseerd door hoger karkasgewicht. Het Europese aanbod blijft op peil, al blijft de Nederlandse import al enkele jaren dalen. Het aantal dierplaatsen in Nederland neemt gestaag af als gevolg van vergrijzing onder kalverhouders, het Brabantse stallenbeleid en opkoopregelingen van de overheid.

Gegeven de neerwaartse beweging van de vleesprijs, is het aannemelijk dat de nieuw af te sluiten contractvergoedingen volgend jaar lager uitvallen dan in 2026. Tegelijkertijd zijn contractgevers zich zeer bewust van het dalende aantal dierplaatsen in Nederland. De concurrentie om beschikbare dierplaatsen houdt de contractvergoedingen hoger dan de vleesprijsontwikkeling doet vermoeden. ABN AMRO gaat er daarom vanuit dat de contractvergoeding in 2027 lager ligt dan in 2026 maar nog steeds gunstig blijft voor contracthouders.

Op 12 juni 2026 heeft de kalversector het convenant *Stappen naar een Dierwaardige Veehouderij* ondertekend. Het plan omvat de ambitie om het traditionele blanke kalfsvlees geleidelijk te vervangen door Dairy Veal, een diervriendelijker concept voor het houden van kalveren met hogere eisen voor onder meer voeding.

Rosé kalfsvlees ervaart margedruk

Kalverhouders met rosévleeskalveren werken hoofdzakelijk op eigen rekening en risico, zogenoemde vrij kalverhouders. Deze kalverhouders ervaren momenteel margedruk zowel vanuit de afzet, door lagere kalfsvleesprijzen, als de inkoopkant. De inkoopkosten voor nuchtere kalveren

² Inkomensramingen (Agrimatie, 2025)

(nuka's) blijven hoog en dalen nog maar langzaam. Daarnaast stijgen de voerkosten. Melk- en weipoeder is al enkele maanden duur als gevolg van de eiwithype onder consumenten. Prijzen voor ruwvoer en mengvoer zullen de komende maanden toenemen doordat droogte in Europa de opbrengsten van maïs en graan onder druk zet en lage waterstanden voor hogere transportkosten zorgen.

De bedrijfsresultaten van contracthouders en vrije kalverhouders lopen de komende zes maanden sterk uiteen. Contracthouders profiteren nog van gunstige contractvergoedingen, terwijl lagere vleesprijzen en hoge inkoop- en voerkosten de liquiditeit van vrije rosékalverhouders onder druk zetten. Per saldo verwacht ABN AMRO dat de gemiddelde liquiditeitspositie in de kalverhouderij de komende zes maanden licht verbetert.

2.3 Melkveehouderij

Na het financieel sterke 2025 waren melkveehouders in de eerste helft van 2026 genooddaakt om op hun reserves in te teren. De melkprijs daalde tot circa 40 euro per 100 kilogram en lag daarmee onder de kostprijs. Toch bleef de afname van de liquiditeit beperkt. Uit transactiedata van ABN AMRO van meer dan 1.000 gespecialiseerde melkveebedrijven blijkt dat de gemiddelde liquiditeitspositie in de eerste helft van het jaar met circa 13.000 euro afnam. Hogere melkvolumes en 15 procent hogere inkomsten uit vee en aanwas dempten de lagere melkinkomsten. Daarnaast stelden ondernemers uitgaven en investeringen uit.

→ Lees [hier](#) meer over de zuivelmarkt en liquiditeitsontwikkeling van melkveehouders.

Inmiddels zijn de eerste tekenen van herstel op de zuivelmarkt zichtbaar. De prijzen van verschillende zuivelgrondstoffen lopen op en de lagere prijzen hebben de Europese export gestimuleerd. Daarmee worden de opgebouwde voorraden van onder meer kaas en boter geleidelijk afgebouwd. Dit proces kost tijd: de mondiale melkaanvoer is nog altijd ruim en vooral de grote botervoorraden vertragen het herstel. Naar verwachting wordt de melkprijs de komende maanden stapsgewijs verhoogd. De prijs ligt momenteel nog net onder de kostprijs, maar beweegt rond de jaarwisseling naar verwachting weer richting kostendekkend niveau.

De droogte is de kwaliteit van ruwvoer niet ten goede gekomen. De regen in september kan nog resulteren in een goede laatste snede gras, waardoor extra aankoop van ruwvoer niet voor alle melkveehouders nodig is. De kwaliteit van snijmais is door de droogte op veel plaatsen wel beduidend lager dan eerdere jaren, wat kan leiden tot een hogere vraag en opwaartse prijsdruk voor snijmais.

Het aantal koeien in de stallen is hoog en bedrijven die boven hun beschikbare rechten produceren, moeten alsnog rechten aankopen. Die aankoop van fosfaatrechten kan dit jaar duur uitvallen. Door de 30 procent afroaming door de overheid en de stoppersmaatregelen is het aanbod van fosfaatrechten zeer laag. Dit stuwt de prijs naar boven de 250 euro per kilogram fosfaat. Ook de mestafzetkosten blijven hoog, al zijn er grote regionale verschillen. In het Noorden en Oosten van het land liggen de kosten hoger door het ontbreken van opslag- en mestverwerkingscapaciteit. Daar staat tegenover dat de vee-inkomsten historisch gezien op een gunstig niveau liggen, hoewel de prijzen van rundvee en kalveren waarschijnlijk de komende zes maanden wat afkoelen.

Per saldo verwacht ABN AMRO voor de komende zes maanden een stabilisatie van de liquiditeitspositie. De geleidelijk hogere melkprijs en de uitbetaling van Europese GLB-toeslagen zorgen richting het einde van het jaar voor enige verlichting, maar zijn naar onze verwachting onvoldoende om de verliezen over 2026 volledig goed te maken. Voor 2027 zijn de vooruitzichten gunstiger: doordat het herstel van de zuivelmarkt doorzet en de melkprijs weer boven de kostprijs uitkomt, ontstaat ruimte voor een positief rendement.

2.4 Pluimveehouderij

De Nederlandse pluimveehouderij zet in 2026 de lijn van eerdere sterke financiële jaren voort. Met name bij leghennen blijft de markt krap. De vraag naar eieren is goed, terwijl het Europese aanbod wordt geremd door vogelgriep, Newcastle disease (NCD) en een afnemend aantal bedrijven. Ook Nederlandse beëindigingsregelingen dragen de komende jaren bij aan een lagere productie van eieren. Pluimveehouders maken veelal afspraken met afnemers over de afzet van hun eieren. Wij verwachten dat eierprijzen en voerwinsten, de opbrengsten minus voerkosten, in het komende halfjaar ruim boven het langjarig gemiddelde blijven. Het gebruikelijke zomerdal lijkt achter de rug en de vraag trekt richting het najaar weer aan.

In de vleeskuikenhouderij zijn de vooruitzichten eveneens positief, maar minder uitbundig dan in 2025 en begin 2026. Kip blijft aantrekkelijk door de relatief gunstige consumentenprijs en wordt gezien als gezond en gemakkelijk te bereiden. Tegelijkertijd groeit de productie in diverse Europese landen, vooral in Centraal-, Oost- en Zuid-Europa. Dit vergroot de concurrentie op afzet- en exportmarkten en beperkt de ruimte voor verdere prijsstijgingen. De recent afgekondigde handelsbeperkingen voor Braziliaans kippenvlees, in 2024 goed voor 28 procent van de Europese importwaarde van kippenvlees³, kunnen de prijzen op de Europese markt op korte termijn ondersteunen. Het effect hangt sterk af van de duur van de maatregel en de snelheid waarmee Europese importstromen worden verlegd.

Aan de kostenkant verwachten wij enige opwaartse druk op voerprijzen. Een tegenvallende Europese graanoogst en geopolitieke spanningen kunnen granen duurder maken. De lagere kosten voor soja door goede oogsten als gevolg van El Niño kunnen de prijsstijging iets dempen. Voor pluimveebedrijven blijft dit relevant omdat voer met grofweg 60 procent veruit de grootste kostenpost is⁴. Ook broedeieren blijven relatief duur door het beperkte aanbod en de aanhoudende vraag. Samenvattend verwachten we een royale toename van de liquiditeitspositie in de pluimveehouderij.

³ [Dashboard Poultry](#) (DG Agri, September 2026)

⁴ [Agrimatie](#) (2025)

2.5 Sierteelt

Voor Nederlandse telers stonden de eerste maanden van 2026 in het teken van hogere kosten en extreem weer. Arbeid blijft schaars en duur, waardoor investeringen in automatisering, mechanisatie en robotisering verder toenemen. Daarnaast werden telers geconfronteerd met droogte en hoge temperaturen. In enkele gebieden resulteerde dat in beregenings- of onttrekkingsverboden. Dit raakte met name de buitenteelt doordat glastuinbouwbedrijven meer mogelijkheden hebben om water op te vangen, op te slaan en te hergebruiken. Waterbeschikbaarheid is daarmee een steeds belangrijker thema geworden.

Ook energie vraagt blijvende aandacht. Hoewel de oorlog in Iran voor onzekerheid op de energiemarkt zorgt, heeft de sector sinds de energiecrisis van 2022 fors geïnvesteerd in energiemanagement. Veel glastuinbouwbedrijven combineren langjarige energiecontracten met opbrengsten uit elektriciteitsverkoop via warmtekraftkoppelingen (WKK's), waardoor prijsschommelingen beter kunnen worden opgevangen. Tegelijkertijd investeren ze in energiebesparende technieken zoals geothermie, ledverlichting en elektrificatie. Daardoor lijken veel glastuinbouwbedrijven de volatiele energiemarkten goed te doorstaan.

De Nederlandse sierteeltsector is naast producent van snijbloemen en planten ook groot in internationale handel en distributie. Daarbij zijn toeleveringsketens vanuit Afrika en Latijns-Amerika van groot belang voor snijbloemen. Nederlandse exporteurs vervullen een sterke regiefunctie in logistiek, marketing en distributie richting Europese en mondiale afzetmarkten.

De exportvolumes van bloemen en planten bleven ondanks geopolitieke onzekerheid en hogere brandstof- en transportkosten redelijk op peil, blijkt uit data van FloriData (zie tabel 1). Duitsland en het Verenigd Koninkrijk blijven de grootste exportmarkten, maar de omvang van deze afzetmarkten is dalende. De groei komt vooral uit Centraal- en Oost-Europese landen. Ondanks importheffingen en de druk van een zwakkere dollar houdt de export naar de Verenigde Staten goed stand. Dat bevestigt de dominante marktpositie en hoge kwaliteit van de Nederlandse sierteeltsector.

Tabel 1: Exportvolumes sierteelt blijven stabiel ondanks tegenvallend exportklimaat

Verandering over eerste helft van 2026 (t.o.v. een jaar eerder)	Snijbloemen	Vaste planten	Totaal
Volume (%)	-1%	0%	-0,5%
Prijs-/mixeffect (%)*	- 1%	- 1%	- 1%
Exportwaarde (%)	-3%	-1%	-2,4%

Bron: FloriData. Toelichting: (*) Prijs-/mixeffect duidt op verandering in de prijs van sierteeltproducten en een verschuiving in de mix aan producten. Deze cijfers zijn door ABN AMRO geraamd op basis van de FloriData-cijfers over de exportwaarde en de volumeontwikkelingen.

De verkoop van snijbloemen stond het afgelopen halfjaar meer onder druk dan die van vaste planten. De verkoop van bloemen en planten verschuift al enkele jaren van de traditionele bloemist naar de supermarkt. Aan deze trend komt voorlopig nog geen einde, supermarkten zijn inmiddels goed voor bijna 37 procent van de verkoop.

Traditioneel is de tweede helft van het jaar qua afzet minder sterk dan de eerste helft. Daarnaast heeft de sector last van de stagnerende koopkracht in Noordwest-Europa. Aan de kostenkant

blijven droogte, hogere energieprijzen en gebrek aan personeel belangrijke risico's. Bedrijven die hun kosten goed beheersen en blijven investeren in efficiëntie en verduurzaming zijn het best gepositioneerd. Ondanks deze uitdagingen verwacht ABN AMRO dat de liquiditeitspositie van de sierteeltsector in de komende zes maanden stabiliseert.

2.6 Varkenshouderij

Na drie uitzonderlijk goede jaren zijn de marktomstandigheden in de varkenshouderij in 2026 duidelijk verslechterd. De Europese markt raakte eind 2025 uit balans door een combinatie van factoren: Chinese heffingen bemoeilijken de afzet van delen van het varken waarvoor binnen Europa weinig vraag bestaat. Tegelijkertijd leidden uitbraken van Afrikaanse varkenspest in Spanje, Europese hofleverancier van de mondiale varkensmarkt, tot importbeperkingen naar buiten de Europese Unie, waardoor meer Spaans vlees op de interne markt terechtkwam. De sterke euro maakt Europees varkensvlees op de wereldmarkt bovendien relatief duur. Hierdoor daalden de opbrengstprijzen, terwijl belangrijke kostenposten zoals voer, mestafzet, arbeid en energie juist op een hoog niveau bleven.

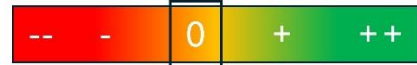
Het marktsentiment is in het derde kwartaal van 2026 iets aan het verbeteren. Varkensprijzen zijn licht opgelopen en het aanbod van biggen is krapper. Ook de export van biggen naar Duitsland en Spanje herstelt voorzichtig. De Europese productie is licht gegroeid, terwijl structurele beperkingen op de export blijven bestaan. Wij verwachten daarom geen krachtig prijsherstel.

De gevolgen verschillen sterk per bedrijfstype. Gespecialiseerde zeugenhouders ondervinden in de komende zes maanden de meeste druk doordat de biggenprijs onvoldoende is om alle kosten te dekken. Zij spreken momenteel de buffers aan die in de voorgaande jaren zijn opgebouwd. Vleesvarkenshouders hadden in de eerste helft van het jaar te maken met lage vleesprijzen en relatief duur ingekochte biggen. In de tweede helft verbetert hun positie doordat de inkoopprijs van biggen inmiddels is gedaald. Voor gesloten bedrijven, die zowel biggen produceren als vleesvarkens houden, is vooral de vleesprijs belangrijk, ook zij blijven naar verwachting licht onder de kostprijs opereren. Bedrijven binnen marktconcepten zoals Beter Leven zijn beter beschermd tegen schommelingen, omdat afspraken over meerprijzen of kostprijscompensatie hun resultaat stabiliseren. Per saldo verwachten wij dat de liquiditeitspositie van de sector de komende zes maanden verslechtert, al kunnen vleesvarkensbedrijven rekenen op een kleine verbetering.

Structurele druk op langetermijnrendement

Afgezien van deze dip blijven hoge kosten voor mestafzet en stalaanpassingen het resultaat structureel drukken. Op langere termijn kunnen een kleinere veestapel en nieuwe mogelijkheden voor mestverwerking de mestmarkt meer in evenwicht brengen, maar een snelle daling van de kosten ligt niet voor de hand. De kosten voor nieuwbouw en stalaanpassingen zijn fors gestegen, nog los van hogere eisen aan dierenwelzijn en het verlagen van emissies. Het convenant voor een dierwaardige veehouderij zal de komende jaren wederom aanzienlijke investeringen in huisvesting en dierenwelzijn vragen. De gevolgen ervan verschillen sterk per bedrijf en hangen samen met de bestaande stal, het gekozen marktconcept en de mogelijkheid om vergunningen te verkrijgen. De aanhoudend hoge kosten en investeringsbehoefte maken het voor een deel van de sector steeds uitdagender om op langere termijn voldoende rendement te blijven behalen.

2.7 Visserij

Brandstofprijzen zijn de belangrijkste kostenpost in de visserij en drukken een sterke stempel op de exploitatie. Door de oorlog in Iran schoot de gemiddelde brandstofprijs van 52 cent in 2025 naar 80 cent per liter over de eerste helft van 2026. Vissers hebben beperkte mogelijkheden om zich tegen hogere brandstofprijzen te wapenen. In zeer uitzonderlijke gevallen kunnen ze aan wal blijven, zoals we bij enkele boomkorvissers zagen na de start van de oorlog. Kostenstijgingen in de visserij worden deels gedempt via de bemanningskosten. Bemanning participeert mee op het schip als 'deelvisser', een soort zzp-constructie waarbij het salaris afhankelijk is van de netto-visopbrengsten.

Gezien de prangende situatie heeft de overheid een tijdelijke compensatiemaatregel opengesteld. De regeling vergoedt de meerkosten voor brandstof over de periode 1 maart tot en met 1 oktober 2026, en hanteert daarbij de gemiddelde brandstofprijs van 2025. Afhankelijk van het type schip is een maximaal subsidiebedrag ingesteld. De tijdelijke overheidssteun biedt vissers verlichting bij de sterk gestegen brandstofkosten.

Ook de wereldmarkt reageert op de hogere brandstofprijzen. Hogere brandstofprijzen zetten een rem op het aantal uitvaarten en de lengte van de reis waardoor het mondiale visaanbod daalt terwijl de vraag blijft toenemen. Hierdoor komen de prijzen van onder meer kabeljauw, mul, pijlinktvis, rode poon en tarbot hoger uit dan een jaar eerder. De gunstige visprijzen en de overheidssteun compenseren momenteel ruimschoots de hogere brandstofkosten.

Naast de hoge visprijzen liggen ook de visvangsten van de Nederlandse vissers op een gunstig niveau. De visstanden zijn de afgelopen jaren verbeterd. Tegelijkertijd beschikken individuele vissers over voldoende onbenutte vangstrechten om in de tweede helft van 2026 voldoende vis te vangen. De visvangst kwam dit jaar goed op gang en de zogenoemde stille periode, de gebruikelijke zomerse terugval in de vangsten, was korter dan normaal. De liquiditeitspositie van de sector is door gunstige prijzen en volumes in de eerste helft van 2026 verbeterd.

ABN AMRO verwacht dat de visprijzen de komende zes maanden op een goed niveau blijven door het beperkte aanbod, mede als gevolg van sanering van de vloot. Tegelijkertijd blijven mondiale fossiele brandstofmarkten door geopolitieke onzekerheden nog langere tijd onregelmatig, terwijl de tijdelijke overheidssteun op 1 oktober afloopt. Ondanks dat ABN AMRO verwacht dat de visserij een positief resultaat behaalt over geheel 2026, verwachten we dat de liquiditeitspositie van de visserij in de komende zes maanden stabiliseert.

De verwachte positieve resultaten over 2026 zijn meer dan welkom, maar lijken onvoldoende om structurele uitdagingen aan te pakken. Voor een toekomstbestendige sector zijn structurele oplossingen nodig die verder reiken dan tijdelijke overheidscompensatie. De kwetsbaarheid voor hoge brandstofprijzen, ondanks sanering en verduurzaming van de vloot, blijft een punt van aandacht. Daarbij heeft de visserijsector na de Brexit (wegvallen visgebieden), Covid (wegvallen afzet in horeca) en twee energieschokken (oorlog Oekraïne-Rusland en Iran-Verenigde Staten) enkele zware jaren achter de rug. Hierdoor is achterstallig onderhoud ontstaan in de vloot, zijn reserves opgedroogd en is de gemiddelde beloning voor arbeid sinds 2019 gestagneerd rond 60.000 euro per FTE. Daarnaast blijven er zorgen over inkrimping van vangstgebieden als gevolg van aanleg van grote windmolenparken. Dit maakt de sector kwetsbaar voor toekomstige tegenwind.

2.8 Voedingstuinbouw

De prijsvorming van glasgroente is in 2026 sterk. Beperkt aanbod uit Spanje en Marokko door slechte weersomstandigheden en virusdruk in die regio gaf Nederlandse telers een gunstige start. Telers van tomaten en komkommers profiteerden vroeg in het seizoen met goede opbrengstprijzen, terwijl de prijs van paprika na een zwakke start vanaf het voorjaar sterk herstelde. De productie en prijzen van aubergines ontwikkelen zich conform eerdere jaren goed. De positieve prijsvorming blijft ook in de tweede helft van 2026 goed doordat de volumes in Europa deze zomer zijn geremd door de hitte, de droogte en te sterke zon. Bij Nederlandse telers ligt de productie bij diverse glasgroentes 5 tot 8 procent lager. Dit komt mede door de donkere maanden aan het begin van het jaar.

De energiemarkt werd begin dit jaar opgeschud door de oorlog in Iran. Veel telers hebben de afgelopen jaren geïnvesteerd in besparende maatregelen en langjarige energiecontracten, waardoor het aantal bedrijven dat in de problemen kwam zeer beperkt blijft. Iets minder dan de helft van de bedrijven is naast teler ook energieproducent en weet daardoor zelfs te profiteren van de volatiele energiemarkten. In de komende jaren worden tuinbouwbedrijven geconfronteerd met een stapeling van energiemaatregelen die de kosten opdrijven. Het betreft onder andere de bijmengverplichting groen gas, het EU ETS handelssysteem en hogere energiebelasting op gas en elektriciteit. De gevolgen ervan kunnen per bedrijf sterk verschillen. Verdere investeringen in duurzaamheid kunnen een deel van de kosten drukken.

➔ Aan de start van de Iran-oorlog schreven we eerder een analyse over de impact op de tuinbouw, lees [hier meer](#).

De droogte van 2026 zorgde voor ophef in de sector na aankondiging van een onttrekkingsverbod voor oppervlaktewater. Over het algemeen is waterbeschikbaarheid in de glastuinbouw een minder acuut probleem dan in open teelten. Veel bedrijven beschikken over eigen bronnen of waterreservoirs waarbij gebruikt water door middel van omgekeerde osmose wordt gezuiverd en hergebruikt voor de teelt. Het zijn met name open teelten, zoals biologische teelt van sla of radijs, die kwetsbaar zijn bij beperkingen op oppervlaktewateronttrekking.

Vooruitkijkend verwacht ABN AMRO dat 2026 voor glasgroente een zeer rendabel jaar wordt en dat ook in de komende zes maanden de liquiditeiten op glasgroentebedrijven verbetert. De hogere prijzen compenseren naar verwachting ruimschoots de lagere volumes. Wel nemen de verschillen tussen bedrijven wederom toe. Ondernemers met grip op energiecontracten, toegang tot alternatieve warmte en een efficiënte arbeidsorganisatie profiteren het meest. Vaak zijn dit bedrijven met een grotere omvang. Zij hebben meer expertise en middelen in huis om tijdig te anticiperen en weten zelfs te profiteren van volatiliteit. Kleinere telers hebben over het algemeen minder middelen of expertise om externe klappen op te vangen.

Colofon

Auteurs

Jelmer Schreurs, Sectoreconoom Agri & Food
Jelmer.schreurs@nl.abnamro.com
06 26006218

Pierre Berntsen, Directeur Agrarische Bedrijven
pj.berntsen@nl.abnamro.com
06 51301877

Jan de Ruyter, Sectorbanker Agrarisch
Jan.de.ruyter@nl.abnamro.com
06 13579246

Met dank aan

Specialist Akkerbouw

Martin Boelen

Specialist Sierteelt

Martin van Wirdum

Specialist Varkenshouderij

Rick Donkers

Specialist Visserij

Cees ten Napel & Jan Plender

Specialist Kalverhouderij

Erik Kloosterboer

Specialist Melkvee

Maurice Vossen

Specialist Glasgroente

Marco van Schie

Specialist Pluimvee

Bert Pierik

Eindredactie

Bendert Zevenbergen

Distributie

ABN AMRO Insights

Disclaimer

De in deze publicatie neergelegde opvattingen zijn gebaseerd op door ABN AMRO betrouwbaar geachte gegevens en informatie, die op zorgvuldige wijze in onze analyses zijn verwerkt. Noch ABN AMRO, noch functionarissen van de bank kunnen aansprakelijk worden gesteld voor in deze publicatie eventueel aanwezige onjuistheden. De weergegeven opvattingen en prognoses houden niet meer in dan onze eigen visie en kunnen zonder nadere aankondiging worden gewijzigd. Naast een copyright is er sprake van een right to copy. Het gebruik van tekstdelen en/of cijfers is toegestaan mits de bron duidelijk wordt vermeld. Teksten zijn afgesloten op 22 september 2026.